

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2026

Εξεταζόμενο μάθημα: Ν. ΓΛΩΣΣΑ & ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
Ημερομηνία: 29 – 05 – 2026
Ώρα ανάρτησης: 11:20

ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ
Φροντιστήριο Μέσης Εκπαίδευσης

ΘΕΜΑ Α – ΠΕΡΙΛΗΨΗ

A1.

Σύμφωνα με το κείμενο 1, αν και κατά το παρελθόν η υπογεννητικότητα θεωρούνταν οικονομικό φαινόμενο, πλέον γίνεται σαφές ότι στηρίζεται στην εκ θεμελίων αλλαγή αντιλήψεων και αξιών. Βασικότερη γεννεσιουργός αιτία αποτελεί το κλίμα αβεβαιότητας λόγω των συχνών μεταβολών σε τεχνολογικό και γεωπολιτικό επίπεδο. Παράλληλα, έρευνες δείχνουν ότι το φαινόμενο της υπογεννητικότητας ενισχύεται επιβαρυντικά αφενός από την χρήση των κινητών τηλεφώνων και αφετέρου από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τα οποία συνδυαστικά μεταβάλλουν τις σχέσεις των νέων και τα πρότυπα επιτυχίας και εμφάνισης.

ΘΕΜΑ Β

B1. ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

1. β
2. β
3. α
4. α
5. α

B2α. ΑΙΤΙΟ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ & ΠΡΟΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑ

Στην 3^η παράγραφο του κειμένου 1, η συντάκτρια χρησιμοποιεί ως τρόπο ανάπτυξης το **αίτιο – αποτέλεσμα** κατά την αναζήτηση των αιτιών που οδηγούν στην σημερινή δημογραφική κρίση της υπογεννητικότητας. **Διττή αιτία του προβλήματος** αποτελεί **η χρήση των «έξυπνων τηλεφώνων» και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης** (...καταγράφει μια χρονική σύμπτωση της πιο πρόσφατης δημογραφικής κατάρρευσης σε πολλές χώρες με τη χρήση των smartphones.) Ενώ, αποτελέσματα του παραπάνω φαινομένου αποτελούν **τόσο η αλλαγή του τρόπου αλληλεπίδρασης των νέων** (Έχουν αλλάξει τον τρόπο αλληλεπίδρασης των νέων, ενόσω τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης καλλιεργούν εξιδανικευμένα πρότυπα σχέσεων, εμφάνισης και επιτυχίας.), **όσο και η αύξηση του φυλετικού χάσματος**, ιδιαίτερα όσων στερούνται ανώτατης εκπαίδευσης (αλλά και ένα αναδυόμενο ιδεολογικό χάσμα μεταξύ νέων ανδρών και γυναικών, κυρίως μεταξύ όσων δεν έχουν πανεπιστημιακή εκπαίδευση.) Ενώ, στην οργάνωση της παραγράφου συντελεί και η χρήση της **διαρθρωτικής λέξης «έτσι»**.

Η συντάκτρια μέσω του αιτίου – αποτελέσματος **καταφέρνει να ενημερώσει** με σαφέστερο τρόπο και να **τεκμηριώσει τη θέση της** σχετικά με τους λόγους που οδηγούν τους σημερινούς εφήβους στην κοινωνική αποξένωση και στην μοναξιά – κρούοντας τον κώδωνα του κινδύνου για μικρούς και μεγάλους.

B2β.

«**Γιατί**» : **αιτιολόγηση**. Αιτιολογεί ότι δε συμβαδίζει πάντα η ηλικία με την ενέργεια, την καλή διάθεση και τον τρόπο σκέψης.

«**Λοιπόν**» : **συμπέρασμα**. Καταλήγει στο συμπέρασμα ότι είναι πολύ σημαντικό και ωφέλιμο για την κοινωνία να υπάρχουν και οι δύο ηλικιακές ομάδες.

B3.

- **ασύνδετο σχήμα:** «Λέγεται συνήθως...συμβιβασμούς»

Μέσω του ασύνδετου σχήματος **αθροίζονται με γοργό ρυθμό**, τα **χαρακτηριστικά της νεότητας**. Παράλληλα, δίνεται **ένταση** και **έμφαση** στο λόγο καθιστώντας πιο **άμεσο το ύφος** του δοκιμίου.

- **πρώτο πληθυντικό πρόσωπο:** «Μπορούμε...προσδιορίζομε»

Μέσω του πρώτου πληθυντικού προσώπου ο δοκιμιογράφος εκφράζεται με **συλλογικότητα και καθολικότητα**, αφού το θέμα που πραγματεύεται αφορά **στην ύπαρξη κοινωνικών στερεοτύπων** για τις γενιές. **Προβληματίζει** έτσι, τον αναγνώστη, **εντάσσοντας** και τον ίδιο στο **σύνολο**.

- **συνυποδήλωση/μεταφορά:** «ανθρώπους που διαρκώς καλπάζουν ορμητικά προς τα εμπρός»

Μέσω της μεταφοράς το ύφος καθίσταται **ποιητικό, γλαφυρό και άμεσο**, βοηθώντας τον αναγνώστη να **κατανοήσει καλύτερα το θέμα**. Ενώ, με **παραστατικότητα** ο δοκιμιογράφος παρουσιάζει **εμφατικά** τα **χαρακτηριστικά των εφήβων**.

ΘΕΜΑ Γ – ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟ ΣΧΟΛΙΟ

Γ1.

Το ποιητικό υποκείμενο αναφέρεται σε μία ενεργητική και θαρραλέα στάση ζωής μακριά από το μαρασμό και την παθητικότητα. Μας καλεί με τρόπο δυναμικό και άμεσο να αποτινάξουμε τη μιζέρια, τη θλίψη και το μαράζι κάνοντας χρήση τόσο της προστακτικής έγκλισης όσο και της μεταφορικής χρήσης της γλώσσας (*χτύπα τη θλίψη καταγής - πέταξε το μαράζι στα σκουπίδια*). Είναι ανάγκη να αλλάξουμε τη ζωή μας, να αναλάβουμε την τύχη μας και να σκεφτούμε θετικά ώστε να μπορέσουμε να την απολαύσουμε και να την χαρούμε, κάτι που διαφαίνεται μέσα από την συνεχή επανάληψη της λέξης (*πρέπει*). Με την χρήση του β' προσώπου και της προτροπικής υποτακτικής σε συνδυασμό με τις μεταφορές (*να χαρής - όχι να πίνης ξύδι - να νιώσεις όλες τις ηδονές - να στολιστής με αχάτη - να ανασάνης μπροστά στον ήλιο - ποτήρι γιομάτο δε με μέλλει*) μας προτρέπει να αγωνιστούμε ενάντια στη θλίψη και να υιοθετήσουμε έναν δυναμικό και αισιόδοξο τρόπο ζωής.

Τα λόγια του ποιητικού υποκειμένου με συγκινούν πραγματικά. Βρίσκομαι σε ένα κρίσιμο σταυροδρόμι ως μαθητής της Γ' λυκείου, και ζω μια πιεστική και γεμάτη άγχος πραγματικότητα. Σε αυτήν την κατάσταση οι προτροπές του ποιητή με εμπνέουν και μου δίνουν δύναμη να συνεχίσω δυναμικά, να παραμερίσω τα αρνητικά συναισθήματα και να αντικρύσω πιο αισιόδοξα το μέλλον μου.

Πρόσθετοι κειμενικοί δείκτες:

Αντίθεση: «να γυμνωθής – να στολιστής»

Παρομοίωση: «σαν βλύσμα κραυγής γλάρου»

ΘΕΜΑ Δ – ΕΚΘΕΣΗ

Δ1.

Τίτλος: «Το σκληρό πρόσωπο της μοναξιάς»

Α' ζητούμενο - Λόγοι αύξησης επιπέδων μοναξιάς

1. Εθισμός στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (*social media*)
2. Έμφαση στο «φαίνεσθαι» - στην ιδανική εικόνα
3. Τρόπος ζωής – Άγχος και γρήγοροι ρυθμοί ζωής
4. Αστικοποίηση
5. Κρίση αξιών και θεσμών (π.χ. *οικογένειας - αποξένωση των μελών*)
6. Οικονομική ανασφάλεια που οδηγεί σε κρίση διαπροσωπικών σχέσεων
7. Αίσθημα κατωτερότητας – όξυνση φυλετικού χάσματος λόγω εκπαιδευτικών ανισοτήτων

Β' ζητούμενο - Τρόποι συνεργασίας γενεών & «θεραπεία» μοναξιάς

1. Αμοιβαίος σεβασμός – αποδοχή απόψεων
2. Ενσυναίσθηση των ιδιαίτερων αναγκών κάθε γενιάς
3. Κατάρριψη ηλικιακών στερεοτύπων
4. Ουσιαστική επικοινωνία – διάλογος & ανταλλαγή απόψεων
5. Αμοιβαία ψυχολογική υποστήριξη
6. Κοινές δραστηριότητες – εθελοντισμός
7. Ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών
8. Ομαδικά ταξίδια – επαφή με τη φύση
9. Διατήρηση ισχυρών οικογενειακών θεσμών